

Tretina ľudí na Slovensku sa pozerá na rok 2023 s nádejou

Bratislava, 30. december 2022 - Viac ako tretina ľudí (34,7 %) na Slovensku sa pozerá na rok 2023 s nádejou. Táto pozitívna emócia v špeciálnej koncoročnej vlne prieskumu Ako sa máte, Slovensko? prevládla nad tými negatívnymi. So strachom sa na budúci rok pozerá 16,3 % opýtaných a so stresom ďalších 11,8 %. Zatiaľ čo 34,8 % ľudí očakáva, že rok 2023 bude pre nich osobne lepší ako rok 2022, len 26,7 % respondentov si myslí, že rok 2022 bude lepší aj pre Slovensko.

Projekt „Ako sa máte, Slovensko?“ dlhodobo sleduje postoje obyvateľov na Slovensku od začiatku prísnych karanténnych opatrení v marci 2020. Prieskumy iniciuje prieskumná spoločnosť MNFORCE, komunikačná agentúra Seesame v spolupráci so Sociologickým ústavom SAV, v. v. i. a Ústavom výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i. Od marca 2020 sme zrealizovali šesťnásť rozsiahlych zisťovaní a dve špeciálne - jeden v prvých dňoch invázie vojsk Ruskej federácie na Ukrajinu a druhý pred koncom roka 2022 o očakávaniach pre rok 2023.

Rok 2023 si ľudia o niečo častejšie spájajú s pozitívnymi emóciami

V prieskume si respondenti mohli vybrať jednu možnosť zo zoznamu 10 emócií, s akými sa pozerajú na rok 2023. Päť bolo pozitívnych (radosť, nádej, pokoj, úľava a vzrušenie) a päť negatívnych (stres, úzkosť, strach, hnev, smútok). Ľudia na Slovensku sa mierne priklonili k pozitívnym emóciám, s ktorými sa do roku 2023 pozerá 52,7 % respondentov. Podľa prieskumu sa 34,7 % ľudí pozerá na rok 2023 s nádejou, avšak 16,3 % so strachom a 11,8 % so stresom. Mladí ľudia do 29 rokov sú viac optimistickí. Pozitívne emócie v tejto skupine uviedlo 61,7 % respondentov, pričom mladí ľudia sa častejšie pozerajú na budúci rok s radosťou a vzrušením, a menej často so strachom.

S akou emóciou pozeráte na rok 2023? Vyberte možnosť, ktorá najlepšie vystihuje, čo cítite.

Radosť	4,8%
Stres	11,8%
Úzkosť	8,6%
Nádej	34,7%
Strach	16,3%
Pokoj	7,7%
Hnev	5,4%
Úľava	2,6%
Smútok	5,2%
Vzrušenie	2,9%

V osobnom živote 34,8 % respondentov očakáva, že rok 2023 bude lepší ako končiaci sa rok 2022, 30,2 % očakáva, že bude rovnaký a 35 % ľudí si myslí, že bude horší. V očakávaniach smerom k Slovensku sú respondenti pesimistickejší. Len približne štvrtina (26,7 %) ľudí si myslí, že rok 2023 bude pre Slovensko lepší, 22,9 % predpokladá, že bude rovnaký ako 2022 a až 50,4 % opýtaných si myslí, že rok 2023 bude pre Slovensko horší v porovnaní s rokom 2022. Najpesimistickejšie sú očakávania respondentov pri otázke aký

bude rok 2023 pre Európu. Viac ako polovica respondentov (51,8 %) si myslí, že rok 2023 bude pre Európu skôr horší alebo horší ako bol rok 2022.

„Rok 2022 bol pre ľudí na Slovensku náročný. Neprehľadná domáca politická situácia, zvyšovanie cien, vražda dvoch mladých ľudí a následná diskusia o právach ľudí LGBTI+ a vojna na Ukrajine priniesli neistotu a komplikované domáce aj geopolitické zmeny. Preto je pozitívnym zistením, že ľudia pozerajú na rok 2023 s nádejou a neprevalcovali ich negatívne emócie. Dá sa však predpokladať, že rok 2023 bude podobne náročný. Preto bude veľmi dôležité, aby politici ale aj všetci, ktorí vstupujú do verejnej diskusie ponúkali ľuďom iba zodpovedné riešenia a odpovede na ich otázky a nevyvolávali v ľuďoch zmätok, obavy a nenávisť. V krajine, ktorej obyvatelia sú spokojní so svojim životom sa presadzujú ľahšie potrebné zmeny,“ hovorí Michaela Benedigová z agentúry Seesame.

Respondenti očakávajú predčasné parlamentné voľby

Aj keď si takmer všetci opýtaní prajú v budúcom roku zníženie cien energií, zastavenie rastu cien a skončenie vojny na Ukrajine, reálne to očakáva v prípade cien energií a rastu cien len približne polovica ľudí a v prípade vojny 63,2 % opýtaných. Naopak, viac respondentov očakáva v budúcom roku predčasné parlamentné voľby (85,4 %) ako si ich v skutočnosti praje (77,2 %). Najmenej respondentov si praje a zároveň aj očakáva prijatie zákona o zákaze/obmedzení interrupcií.

	Veľmi si to prajem + skôr si to prajem	Veľmi to očakávam + skôr to očakávam	Rozdiel
Zastavenie rastu cien	96,8%	52,2%	44,6%
Zníženie cien energií	97,2%	53,8%	43,4%
Koniec vojny na Ukrajine	96,0%	63,2%	32,8%
Zrušenie paragrafu 363 (dáva neobmedzené právomoci Generálnej prokuratúre zastaviť policajné vyšetrovanie)	59,1%	37,7%	21,4%
Aby ochorenie COVID-19 už neobmedzovalo bežný život	94,0%	76,4%	17,6%
Prijatie zákona o registrovaných partnerstvách	43,1%	36,5%	6,6%
Prijatie zákona o zákaze/obmedzení interrupcií	35,9%	35,0%	0,9%
Predčasné parlamentné voľby	77,2%	85,4%	-8,2%

To, že respondenti majú od nového roka pozitívnejšie očakávania pre svoj osobný život než pre Slovensko či Európu možno považovať za nástroj emocionálnej regulácie, zmiernenia stresu ako aj za vyjadrenie potreby kontroly nad vlastným životom. Hoci viac než tretina ľudí sa pozerá do nového roku s nádejou, stres, strach či úzkosť pociťuje sumárne približne rovnaké množstvo opýtaných. Viacerí analytici poukazujú na to, že v kontexte aktuálnych spoločensko- politických kríz (napr. pandémie COVID-19, vojna na Ukrajine, klimatická kríza) môže afektívna polarizácia v európskych spoločnostiach narušiť dôveru, solidaritu a kvalitu politického rozhodovania. “Protijedom” na afektívnu polarizáciu sa môže stať práve nádej, keďže uspokojuje dôležité emocionálne potreby a je motivačnou silou, ktorú možno využiť aj v politickej komunikácii. Je však potrebné, aby verejné authority nekomunikovali falošnú nádej, ale aby poskytovali konkrétne riešenia pre problémy špecifických skupín občanov a občianok, dodáva sociálna psychologička Barbara Láštiová z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i.

Poznámky

Použitý výskum:

Ako sa máte, Slovensko?, Špeciálny koncoročný prieskum December 2022, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV, v. v. i. a ÚVSK SAV, v. v. i., 12.12. – 23.12. 2022, N=1000. Výskum je reprezentatívny pre online populáciu Slovenska.

Dáta zo série výskumov „Ako sa máte, Slovensko?“ budú dlhodobo k dispozícii odbornej verejnosti v Slovenskom archíve sociálnych dát (<http://sasd.sav.sk>).

Kľúčové zistenia sú tiež k dispozícii na stránke <https://www.akosamateslovensko.sk/>.

Kontakt pre médiá

Michaela Lukovičová

0907627189

Lukovicova@seesame.com